



NEDELJA



29 JAN 2015 BR.245

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs

VREME?

MOSKVA: PITAJTE RIJAD - RIJAD BEZ KOMENTARA

Национални нафтни комитет Србије - Светског нафтног савета
 БРОЈ 118
 Јануар 2016. **БИЛТЕН**

Пројекти нафтовода
и гасовода у региону

NOVI BROJ

Вести из НККС
 Директор и главни издавач
 НККС, Београд, Србија

UNIKS, Трансгас, NIS, LUKOIL



SADRŽAJ:

NAFTA:

- Kako je tržište „kupilo“ vest o spremnosti Rijada i Moskve da smanje proizvodnju.....OVDE
- Svetska banka: Nafta u 2016. gubi još 27% vrednosti..... OVDE
- Niske cene nafte ponovo guraju evro-zonu u deflaciju.....OVDE
- Rijad kaže da razmatra IPO Saudi Aramco-a..... OVDE
- Grčka prva u Evropi obnovila ugovor o uvozu iranske nafte.....OVDE
- Iračka rekordna proizvodnja ukočila oporavak cene nafte.....OVDE
- Libija posle Gadafija izgubila 60 milijardi dolara na neproizvedenoj nafti.....OVDE
- Financial Times: Gde je računica za uvoz američke nafte?.....OVDE

GAS:

- Brisel traži da pre potpisa vidi i odobri ugovore sa spoljnim snabdevačima gasa.....OVDE
- Rezerve egipatskog mega polja gasa Zohra precenjene.....OVDE

REGION:

- Eni i Novatek traže naftu kod Ulcinja.....OVDE
- Slovenija će liberalizovati cene nekih naftnih derivata..... OVDE
- Najniža cena dizela u istoriji Makedonije - 0,63 evra.....OVDE
- Najniža cena dizela u Hrvatskoj od kraja 2009.....OVDE
- Energopetrol ima najviše benzinskih stanica u Federaciji BiH.....OVDE

Kako je tržište nafte „kupilo“ vest o spremnosti Rijada i Moskve da smanje proizvodnju

LONDON, NJUJORK - Primer spekulativnog reagovanja na tržištu nafte obeležila je ove nedelje jedna izjava iračkog ministra nafte da su navodno dva najveća proizvođača ove sirovine, Saudijska Arabija i Rusija, „sada fleksibilniji vezano za saradnju radi smanjenja proizvodnje“. Adel Abdul Mahdi je rekao novinarima da „takav prilaz sada treba finalizovati i čućemo solidne sugestije sa svih strana“. Iako Mahdi nije rekao ni šta podrazumeva pod izrazom „pojačane saudijske i ruske fleksibilnosti“, niti odakle mu ta informacija, tržište je istoga dana, u utorak, reagovalo skokom cena od preko tri odsto.



Svetska banka:

Nafta u 2016. gubi još 27% vrednosti

VAŠINGTON - Svetska banka srezala je svoju raniju prognozu za cene sirove nafte za čak 14 dolara i sada očekuje da će barel u proseku u 2016. godini vredeti 37 dolara. Ključni razlozi su rastuća ponuda ove sirovine praćena slabijom od očekivane potrošnje u vodećim brzo rastućim privredama sveta, Kini pre svega.



U svom godišnjem Pregledu tržišta roba, Banka je smanjila prognozu za 37 od 46 strateških sirovina koje se trguju na berzama. Ekonomisti Svetske banke navode da će slaba potrošnja da se nastavi, uz povećanu ponudu iranske nafte, ne bitno poremećenu proizvodnju američke i u situaciji blage zime na severnoj hemisferi. Cene nafte će u 2016. pasti za dodatnih 27%, pošto su u 2015. izgubile 47% vrednosti, navodi se u Pregledu. Svetska banka cene bazira na korpi Brent, Dubai i WTI sirove nafte, prenosi worldoil.com.

Jedini problem vezano za ovo je da Saudijski nisu bili ti koji su rekli da će (ili bi mogli) Saudijski smanjiti proizvodnju, već je štaviše čelnik Aramco-a rekao da je trenutno na tržištu još veći višak ponude (3 miliona bbl/d), a da ni jednom rečju nije nagovestio da će Saudi Arabija u bliskoj budućnosti smanjiti proizvodnju. Iz Kremlja je u sredu reagovano saopštenjem portparola da su konsultacije između Moskve i članica OPEC-a regularnog karaktera, ali „da nije bilo specifičnih razgovora o nekim koordiniranim akcijama“.

Sam **Bloomberg**, koji je preneo izjavu Mahdija, rekao je da njegov komentar treba primiti sa oprezom. Agencija konstatuje da je iz Rijada ranije jedino najavljena načelna spremnost da se razgovara o smanjenju proizvodnje, pod uslovom da u dijalog uđu i ne-OPEC zemlje, Rusija i SAD pre svih. Ruski ministar energije Aleksandar Novak je više puta ponovio da su veštačka smanjenja proizvodnje besmislena.

S druge strane, ne postoji mehanizam kojim bi se u SAD koordinisalo smanjenje proizvodnje od strane velikog broja nezavisnih proizvođača nafte, koji imaju obavezu da svojim akcionarima maksimalizuju zarade. Analitičar portala **zerohedge.com** ovu poslednju konstataciju ispravlja: „Zapravo, postoji mehanizam, makar bio kratkoročan: Njegovo ime je bankrot (američkih proizvođača nafte iz škrljaca). A

da bi se stiglo do toga, Saudijska Arabija mora da održi za duže nivo viška ponude od tri miliona barela nafte dnevno na tržištu. Dotle dok ta tri miliona barela ne nestanu na račun američke nafte iz škrljaca“.





NIS **ULTRA^D**

PREMIJUM EVRO DIZEL

ZAŠTITA MOTORA BEZ KOMPROMISA

ULTRA D JE EVRO DIZEL BORIVO PREMIJUM KVALITETA PROIZVEDENO PO NAJVIŠIM SVETSKIM STANDARDIMA. DOBOGAČEN JE VRHUNSKIM SASTOJJCIMA TAKO DA ŠTITI MOTOR, ČUVA GA OD NEČISTOĆA I KOROZIJE.

www.ultragoriva.rs

Jeftina nafta vraća evro-zonu u deflaciju

LONDON - Ponovni ovonedeljni silazak cena nafte preti da ponovo spusti stopu inflacije u evro-zoni ispod nule - što je osetno ispod željenih dva procenta rasta cena koji bi, prema šemi Evropske centralne banke (ECB) bili potrebni da podrže rast privrede 19 EU zemalja sa jedinstvenom valutom. Ovo se događa u trenutku kada se činilo da je ECB usmerila rast cena u pozitivnu teritoriju niskim kamatnim stopama i ubrizgavanjem sveže štampnog novca u privredu. Odgovor na pitanje hoće li sadašnje niske cene nafte primorati Banku na nove stimulative mere delom zavisi od toga dali je deflacioni impakt izazvan sadašnjim niskim cenama privremenog, ili dugotrajnijeg karaktera.

Zašto je ovo važno? Mere centralne banke imaju veliki uticaj. Više podsticaja iz ECB mogu da povuku na dole tržišne kamatne stope i ujedno odvrte investitore od traženja sigurnog pribežišta u ulaganju u vrednosne papire. Ujedno bi ova mera dodatno ojačala dolar i samim tim poskupela američku izvoznu robu, uključujući derivate nafte, navodi **Fox News**.

Iračka rekordna proizvodnja ukočila oporavak cene nafte

LONDON - Cene nafte spustile su se u ponedeljak na međunarodnim tržištima nadomak 31 dolara pošto je Irak javio o rekordnoj proizvodnji, dodatno naglašavajući problem prekomerne ponude te sirovine u svetu. Na kraju prošle nedelje cene su



katapultirali zahlađenje i vejavice u SAD, zbog kojih je cena lož ulja poskočila više od 10 odsto, povukavši za sobom i cene sirove nafte. Trgovci su reagovali naprasnim kupovinama, nagađajući da je dugo razdoblje oštrog pada cena možda konačno završeno. U ponedeljak je međutim iz ministarstva za naftu Iraka saopšteno za **Reuters** da se na naftnim poljima te zemlje dnevno proizvodi 4,13 miliona barela.

Rijad kaže da razmatra IPO Saudi Aramco-a

RIJAD - Inicijalna javna ponuda aktive (IPO) najvećeg svetskog proizvođača nafte, Saudi Aramco-a, mogla bi se organizovati bilo na domaćoj, ili međunarodnim berzama, ali neće obuhvatiti rezerve nafte



Halid al Falih



Mohamed bin Salman

te petro-monarhije, rekao je predsednik saudijskog državnog kolosa televiziji **Al-Arabiya**. „Rezerve se neće prodavati, ali se razmatra (prodaja udela vezanih za) sposobnost kompanije da proizvodi iz tih rezervi,“ rekao je Halid al Falih. Aramco raspolaže sa rezervama sirove nafte procenjenim na oko 265 milijardi barela, što je preko 15% ukupnih rezervi ove sirovine u svetu. Ukoliko se razmatranje javne prodaje aktive obistini, Saudi Aramco bi u tom slučaju bio prva na berzi izlistana kompanija sa vrednošću iznad 1 biliona dolara koja se odlučuje na IPO, piše **Reuters**.

Vest o mogućnosti prodaja akcija Aramcoa, kao dela procesa privatizacije tog kolosa, obelodanio je ranije ovog meseca u intervjuu časopisu **The Economist**, saudijski princ Mohamed bin Salman.



LUKOIL "ECTO Diesel".
Navikni se da budeš snažniji.



PORSCHE PREPORUČUJE **ecto** DIESEL 

Financial Times: Gde je računica za uvoz američke nafte?

LONDON - Sa ukidanjem embarga na izvoz američke sirove nafte, dva prva tankera sa američkom naftom krenula su u Evropu tokom prošle nedelje, pa **Financial Times** postavlja jednostavno pitanje: Gde trgovci nalaze računicu da na cenu američke lake, koja je praktično ravna ceni evropskog Brenta, dodaju i skupe troškove transporta? Ekonomija sugerise da je svakom evropskom prerađivaču jeftinije da kupi naftu u svojoj okolini, recimo u Alžiru, nego da plaća „putarinu“ iz Teksasa. Bilo kako bilo, pomenuta dva tankera, Angelica Schulte i Minerva Astra sada hitaju ka Francuskoj i Italiji sa ukupno 1,2 miliona barela WTI nafte.

Iako se radi o skromnim količinama, one pokazuju da trgovci već nalaze načina da zarade na prodaji izvozne američke nafte. Malo je onih koji očekuju poplavu američke nafte na svetskim tržištima. Međunarodna agencija za energiju (IEA) je prošle nedelje nazvala prvi tovar sa američkom



izvoznom naftom „generalno simboličnim“ i ocenila „slabim, izgleda za izvoz u većim količinama“, barem dok cena WTI ne padne ispod cene Brenta za 2,60 dolara po barelu.

Sve ovo i dalje ostavlja otvorenim pitanje koje je londonski poslovnjak postavio - gde je onda računica kompaniji NuStar Energy da gradi i četvrti dok za izvoz američke nafte iz teksaških škriļjaca, na već postojeći kapacitet od oko 400.000 barela na dan. „Ako razmišljate pet godina unapred i verujete u rast proizvodnje američke nafte, bareli moraju negde da idu“, odgovara Willie Chiang, operativni direktor trgovačke firme Plains. Viši tržišni ekspert u Argus Media, John Demopoulos, takođe smatra da u nekim slučajevima uvoz američke nafte ima smisla. Recimo na azijsko-pacifičkom tržištu gde prerađivača u Koreji barel kvalitetnije američke nafte košta samo 25 centi skuplje od, na primer, barela vijetnamske.

Reuters je prošle nedelje javio da je kineski Sinopec naručio za mart tovar američke nafte iz Meksičkog zaliva.

Trgovci takođe nalaze i ezoterične načine da ostvare dobit na izvozu američke nafte. Vitol, koji je kupio prvi kargo za svoju rafineriju u Švajcarskoj, izgleda da se dodatno osigurao arbitražnim potezima. Tanker Theo T, je putovao bezmalo tri nedelje iz Teksasa do francuske luke Fos, umesto za normalnih desetak dana, što je osetno ekonomičniji režim rada motora. Međutim, trgovac ovakvim manevrom može da ostvari dobit na tržišnom mehanizmu poznatom pod imenom contango, gde su cene za kasnije isporuke veće. Tanker Theo T je takođe imao tehničko zaustavljanje radi pretovara u drugi tanker kod Gibraltara, što je otvorilo nagađanja da je Vitol možda na otvorenom moru umešao nešto od svog tovara ultra lake teksaške nafte sa težom naftom. „Uvek postoje načini da se uveća kreativnost“, citira FT jednog trgovca iz Londona.





Grčka prva u Evropi obnovila ugovor o uvozu iranske nafte

ATINA, TEHERAN - Grčka je sklopila ugovor sa iranskom nacionalnom kompanijom NIOC o obnavljanju uvoza sirove nafte iz te zemlje, u količinama potrebnim da zadovolje četvrtinu potreba te evropske države. Radi se ujedno o prvom takvom ugovoru koji je neka evropska država sklopila posle podizanja sankcija Iranu. Grčki najveći prerađivač nafte Hellenic Petroleum potpisao je prošlog petka dogovor sa NIOC-om o „neposrednom početku“ uvoza iranske nafte, javili su preko vikenda **mediji u Teheranu**. Dogovor potpisan u Atini, uključuje i rešenje za zaostala dugovanja Hellenic-a za kupljenu iransku naftu koju posle 2012. godine nije mogla da plati zbog uvođenja sankcija i u finansijske transakcije sa Iranom. Prema podacima vlasti u Teheranu, dug iznosi oko 755 miliona dolara. Grčka je do sankcija bila treći najveći evropski kupac iranske nafte (iza Italije i Španije), sa dnevnim uvozom od oko 122.000 barela. Hellenic je vlasnik tri od četiri postojeće rafinerije u Grčkoj, sa ukupnim kapacitetom prerade 343.000 barela na dan. Kompanija ima udeo od oko 33% u maloprodaji derivata u Grčkoj.

Libija posle Gadafija izgubila 60 mlrd \$ na ne proizvedenoj nafti

TRIPOLI - Libija je izgubila 60 milijardi dolara zbog nemogućnosti da iskoristi pune proizvodne i izvozne kapacitete za svoju naftu, procenjuje tamošnja Nacionalna naftna korporacija. Libijska proizvodnja je

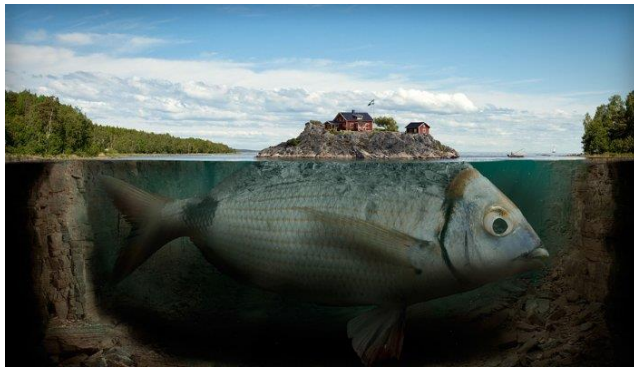


sada na nivou od nekih 362.000 barela na dan, daleko ispod 1,6 miliona bbl/d koliko je ta zemlja proizvodila pod komandom vlade Moamera el Gadafija. Sada toj zemlji predstoji tek da bilansira štetu koju su pretrpela njena polja i infrastruktura od napada terorista Islamske države, a pre toga borbe dve rivalske frakcije za vlast, piše u utorak portal **OilPrice.com**.

GAS

Rezerve egipatskog mega polja gasa Zohra precenjene

KAIRO - Veliko razočaranje doživele su vlasti u energetski zavisnom Egiptu, posle ovonedelnog objavljivanja novih podataka prema kojima su zalihe prirodnog gasa u egipatskom nalazištu Zohru upola manje nego što je neposredno posle otkrića ovog polja u podmorju Mediterana 2014. godine objavljeno.



Ako je u prvim saopštenjima italijanske kompanije Eni govoreno o 849 milijardi kubnih metara gasa, prema sadašnjim podacima zalihe u depozitu Zohre iznose „samo“ 453 milijarde kubika gasa. Inače, odmah nakon otkrića nalazišta Zohra, egipatske vlasti su objavile da obustavljaju potpisivanje novih ugovora, dok je rukovodstvo Enija saopštilo da će eksploatacija gasnog nalazišta početi u najkraćem roku, prenosi **Sputnik**. Zohr se nalazi nedaleko od već postojeće infrastrukture kompanije Eni u Egiptu, što znatno olakšava rad. Prema odluci egipatskih vlasti, gas sa nalazišta biće korišćen isključivo za domaće potrebe.





Brisel traži da pre potpisivanja vidi i odobri ugovore sa spoljnim snabdevačima gasa

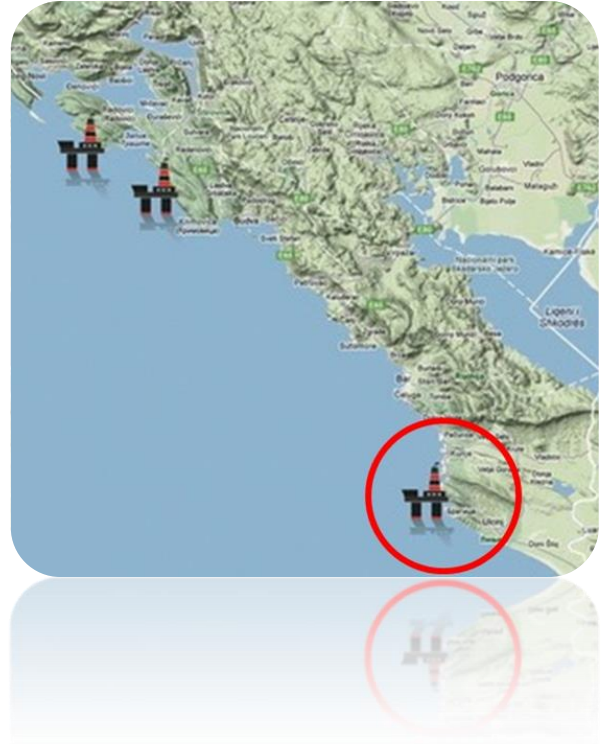
BRISSEL - Evropska komisija je potvrdila da će u Zimskom paketu energetske politike, koji treba da bude objavljen početkom februara, biti uključena i kontroverzna mera nadzora nad sadržajem međuvladinih ugovora koje članice Evropske unije dogovaraju sa „trećim“ (čitaj Rusija) zemljama snabdevačima. Prema tom predlogu, do koga su uspeli da dođu neki mediji, EK će zahtevati i da dobije sve podatke o svim komercijalnim gasnim ugovorima koje je u Evropi zaključila ruska kompanija Gasprom, a uključivaće i način određivanja cena gasa - uz napomenu da će Brisel poštovati „poverljivost“ dobijenih podataka. Prema drugom predlogu, u budućuće svi međuvladini sporazumi u području energetike morati da dobiju saglasnost EK-a pre potpisivanja. Takođe, svi dobavljači gasa izvan Evropske unije moraće da informišu Komisiju o uslovima njihovih dugoročnih ugovora. Ta dva propisa čine deo osnova za formiranje Evropske energetske unije, u segmentu smanjenja zavisnosti od Gasproma, javlja *Sputnik News*.



REGION

Eni i Novatek traže naftu kod Ulcinja

PODGORICA - Prvorangirani na tenderu za istraživanje nafte i gasa u crnogorskom podmorju je konzorcijum Eni-Novatek, ocenila je komisija Ministarstva ekonomije Crne Gore. Oni su objavili rang-listu ponuđača, u koju je list *Dan* imao uvid, prema kojoj je za blokove 4118-4, 4118-5, 4118-9 i 4118-10 kao prvorangirani ponuđač izabran italijansko-ruski konzorcijum. Na javni poziv za dodelu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika prijavili su se još dva konzorcijuma, grčko-engleski Energy oil i Mediteranean limited i američko-austrijski Marathon oil i OMV. Tender je zatvoren u maju 2014. godine, a Ministarstvo ekonomije je odluku o prvorangiranom ponuđaču donelo 19 meseci kasnije, odnosno krajem decembra 2015. Na tenderu je ponuđeno 13 blokova, a četiri za koja je odabran Eni i Novatek nalaze se u moru od obala Ulcinja.



UNKS
Udruženje naftnih kompanija Srbije
Association of Oil Companies of Serbia

UNKS
Udruženje naftnih kompanija Srbije

CENE

CENA SIROVE NAFTI

EKO **MOL** **AVIA** **NAFTACHEM** **OMV** **STANDARD** **Euro Gas** **Euro Petrol** **igmin group** **ЛУКОИЛ** НАФТНА КОМПАНИЈА

Copyright UNKS 2011



Slovenija će liberalizovati cene nekih naftnih derivata

LJUBLJANA - Vlada Slovenije odlučila se za postupnu liberalizaciju cena naftnih derivata, koje se inače od 2000. usklađuju svake dve nedelje u odnosu na cenu naftne na svetskom tržištu i kretanje kursa dolara. Vlada dodatno ima mogućnost uticaja i kroz promenu visine akciza. Prema ideji, najprije bi se deregulisalo formiranje cena lož ulja i 100-oktanskog benzina, dok bi se postojeći model određivanja maloprodajnih cena motornog 98-oktanskog benzina i dizel goriva za sada zadržao. U slučaju postizanja saglasnosti u Vladi, nova uredba trebalo bi da se primenjuje od 9. februara. U Ministarstvu finansija, koje pruža otpor ovom predlogu, su izračunali da bi liberalizacija cene 95-oktanskih goriva i dizela donela 60 miliona evra manje u državni budžet. Distributeri naftnih derivata su u više navrata tražili liberalizaciju cena goriva. **STA**

Najniža cena dizela u istoriji Makedonije - 0,63 evra

SKOPLJE - Na benzinskim stanicama u Makedoniji, nakon najnovije korekcije regulatora, litar dizela košta od utorka 39 denara (0,63€), što je jeftinije od litra mleka. Najnovijom odlukom regulatornog organa cena dizela najniža je u istoriji Makedonije. Cena goriva u Makedoniji je među najnižima u Evropi. Približno slična je u Ukrajini i Belorusiji, dok je u ostalim zemljama Starog kontinenta daleko veća. **Srna**



Najniža cena dizela u Hrvatskoj od 2010.

ZAGREB - Četvrtu nedelju zaredom padaju cene dizel goriva u Hrvatskoj, pa je prema informacijama portala **cijenegoriva.info**, litar eurodizela od utorka jeftiniji za 13 lipa i sada se prodaje u rasponu do 7,17 kuna (0,93€). U poslednje četiri nedelje, litra eurodizela pojeftinila je ukuno 49 lipa, pa je ovo ujedno najniža cena tog goriva od kraja 2009. godine. Cene benzinski goriva u utorak se nisu menjale, a eurosuper 95 se prodaje u rasponu do 8,51 kuna (1,10€).

Energopetrol ima najviše benzinskih stanica u Federaciji BiH

SARAJEVO - U Federaciji BiH su registrovane 623 benzinske stanice (BS), prenosi vladine podatke **Indikator.ba**. Najviše ih ima Energopetrol - 57. Holdina, firma-kćerka hrvatske Ine, ima 39 benzinskih stanica. Među ostalim većim igračima izdvajaju se Hifa Petrol Tešanj i TI Oil Bila koji imaju po 29 BS. Filijala slovenačkog Petrola - Petrol BH Oil Company - poseduje 26 BG, dok G-Petrol, koji je preuzeo OMV-ove objekte sada ima 21 pumpnu stanicu. Nestro Petrol, koji se tek pre nekoliko godina počeo širiti u Federaciji BiH, već ima 10 BS. Ostali učesnici u maloprodaji naftnih derivata su uglavnom lokalni mali igrači sa po par BS.





ЗА ЕФИКАСНИЈЕ И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ

КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Привредна комора Србије омогућила је својим члановима, свим привредним субјектима бесплатно издавање квалификованих електронских сертификата, помоћу којих можете из своје канцеларије да поднесете ПДВ пријаву, проверавате финансијски рејтинг свог и предузећа са којима сарађујете, оглашавате понуду и тражњу, поднесете царинску декларацију, пријаву и одјаву запослених.

Ова напредна, савремена и јединствена услуга Привредне коморе Србије омогућава предузећима и пословним људима сигурно електронско пословање, смањење трошкова, поједностављење процедура и повећање ефикасности у раду.

pkzca@pks.rs

www.pks.rs/ca

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ
www.pks.rs





WPCSERBIA

NEDELJA - DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave